

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 39745-05-20 בר נ' אפריאט

מספר בקשה: 1

לפני כבוד השופט טל חבקין

המבקש:

גיא בר

נגד

המשיב:

שגב ישראל אפריאט
ע"י ב"כ עו"ד אהב כהן

החלטה

לפניי בקשה לצווים זמניים כדלקמן: (1) צו שיוורה למשיב להסיר פרסומים בפייסבוק אשר לפי הנטען מגבשים לשון הרע כלפי המבקש; (2) צו שיוורה למשיב להימנע מלכתוב דבר על המבקש ולהזכיר את שמו בכל מדיה מכל סוג; (3) צו המורה למשיב להימנע מלהתקרב למבקש, למשרדו או למשפחתו.

רקע עובדתי ודיוני

1. בבקשה לסעד זמני טוען המבקש, עורך דין במקצועו, כדלקמן: המבקש מייצג שתי חברות ואת נציגיהן בתביעות לשון הרע נגד המשיב. המשיב מייצג את עצמו באותן תביעות. באחת מהן נעתר המבקש לבקשת בית המשפט לעדכן את המשיב ישירות בדבר ההליכים בתיק, לאחר שהלה לא התייצב לאחד הדיונים. כך נוצר קשר ישיר בין השניים, לרבות במסרונים ובדואר אלקטרוני. במהלך ההתדיינות בתביעות התברר למבקש, לטענתו, שהמשיב מפעיל דפי פייסבוק שבהם הוא מפרסם לשון הרע כלפי חברות ואנשים; כי הוא אינו עובד באופן סדיר; כי הוא מתפרנס ממכירת ספר שכתב על אודות הונאות פירמידה ומעבודות מזדמנות; וכי אין בכוונתו לקיים החלטות ופסקי דין של בית המשפט. ביום 6.1.2020 פנה המשיב למבקש בהודעת WhatsApp בשאלה: "האם משרד בר רשף זה אתה?". המשיב צירף מכתב התראה לפני נקיטת הליכים משפטיים בעילת פרסום לשון הרע שנשלח ביום 30.5.2019 אל אתר האינטרנט "העין השביעית". על המכתב חתומה מדלנה ניקולוב, מחלקה משפטית, חברת מיי סמארטי בע"מ. חברה זו היא לקוחה של התובע. המכתב נשא את הסמליל ("לוגו") של משרדו הקודם של המבקש, אך לא נשא את חתימתו. המבקש, לטענתו, לא ראה את המכתב קודם לכן, לא ידע עליו עד אותו רגע, ולא עמד מאחוריו. ביום 8.1.2020 שלח המשיב למבקש את ההודעה הבאה: "בנפרד, הריני להודיעך כי בכוונתי לפנות לוועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין נגדך, בשל כך שאפשרת למדלנה ניקולוב להתחזות לעורכת דין, תוך שימוש בדף לוגו של משרדך ולאיים על העין השביעית". המבקש, שכאמור לא הכיר את המכתב, ניסה לברר עם המשיב מה מקורו, ולאחר דין ודברים כתב לו: "אל תערב אותי בעניינים שלך עם [לקוחו של המבקש] אני עורך דין שעושה את עבודתו, אתה מבלבל ביני ובין הבעיות שלך עם הלקוח שלי [...]"

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 39745-05-20 בר נ' אפריאט

זו כל מטרת התלונה שאתה מנסה להגיש. אל תערבב בין הדברים, אני לא קשור למכתב ששלחת ומהיכרות אתך לא מן הנמנע שאתה זייפת אותו". המבקש חסם את המשיב לאחר שהמשיב איים לפרסם את תוכן ההתכתבות בקבוצת הפייסבוק שלו. המבקש ערך בירור עם גב' ניקולוב ששלחה את המכתב. בדיעבד התברר לו כי הוא נשלח לעין השביעית ללא ידיעתו. מאחר שהתבנית של המכתב הייתה לקוחה מכתב התראה קודם שכתב המבקש על נייר מכתבים של משרדו, נותר בטעות סמליל המשרד על המכתב. המבקש טען כי לא חתם על המכתב, לא הופיעו בו שמו או כתובתו, ולא היה בו כל זיהוי של גב' ניקולוב כעורכת דין ממשרדו. המבקש הביע בפני גב' ניקולוב את מורת רוחו מכך ששלחה את המכתב, והובטח לו שהדבר לא יישנה.

2. בבקשה דנן, שהוגשה ביום 18.5.2020, נטען כי לאחרונה פרסם המשיב כמה רשומות ("פוסטים") בקבוצת הפייסבוק שבניהולו, בהם תצלום של המבקש בכוונה לבזותו, וכן השמצות חסרות בסיס כלפיו ואיומים. הפרסומים צורפו כנספח ג' לבקשה ואלה עיקריהם:

א. ביום 2.2.2020 פרסם המשיב תצלום של המבקש וכתב: "הכירו את עורך דין גיא בר. זה עורך דין שמשקר בכתבי טענות וגם עזר למדלנה ניקולוב מהפירמידה 'מיסמרט' להתחזות לעורכת דין. וכן, אני עובד *ביחד עם עורכי דין* לטהר את שם המקצוע ולהגיש נגדו אחת ולתמיד תלונה עתירת מסמכים לוועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין".

ב. בפוסט מיום 17.2.2020 כתב המשיב בין היתר: "(כי תכל'ס, מה עדיף – עורכי דין כמו גיא בר, שמשקר בכתבי טענות ועוזר לאחרים להתחזות לעורכי דין, או עורך דין כמוני?)".

ג. ביום 23.4.2020 כתב המשיב בין היתר: "לעורך הדין הנוכל שלך, גיא בר, שהוא גם נוכל שעזר למדלנה ניקולוב להתחזות לעורכת דין".

ד. באותו היום הוא פרסם: "[שם הלקוח של המבקש – ט' ח'], אתה פתטי, אתה נוכל, אתה מרמה אנשים כל יום ומקומך בכלא. אל תדאג, כשנסיים איתך – נעבור לעורך הדין הנוכל שלך, גיא בר, כשהוא גם נוכל שעזר למדלנה ניקולוב להתחזות לעורכת דין. מצאתם על מי ליפול ולהזכיר בכתב התביעה שלכם".

ה. ביום 13.5.2020 פרסם המשיב פרסם: "כרגע מטפל בבקשה הזויה של גיא בר, עורך הדין שעזר למדלנה ניקולוב להתחזות לעורכת דין, בתלונה על הטרדה שהוגשה נגדי. תגובתי להלן: חחחחחח".

ו. ביום 8.5.2020 פרסם המשיב פרסם סרטון שבו אמר, בין היתר:

בוא נדבר קצת על עורך דין גיא בר, גיא בר הוא עורך דין מהמלוכלכים שיש. הוא בדרגת [שם של עורך דין אחר, שהושמט – ט' ח'], מה שנקרא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 39745-05-20 בר נ' אפריאט

עורכי דין שמוציאים שם רע לעורכי הדין. הבנאדם בעצמו עזר למדלנה ניקולוב ממיי סמרטי להתחזות לעורכת דין. היא שלחה מכתב התראה כמדלנה ניקולוב מהמחלקה המשפטית של מיי סמרטי לעין השביעית, איימה עליהם... כנראה שגיא בר לא רק עורך דין עלוב, שאגב מדרבן את הלקוח שלו להמשיך ולהגיש תביעות, גיא בר אין לו לקוחות אחרות. עורך דין ברמה שלו אף אחד לא היה רוצה לקחת את השירותים שלו. הוא חרא של עורך דין. הוא בן אדם שהדרך היחידה שלו לנצח רק אם הוא משקר. אני אראה לכם כמה פעמים הוא שיקר במשפט נגדי, יצאו לכם העיניים. ואין לו בעיה ללכלך את הידיים, לשבור את כללי האתיקה. הוא צריך לדעת שאנחנו מגישים גם נגדו תלונה לוועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין. נעשה מזה המון רעש עד שייקחו לו את התעודה. הוא פתח חזית. אין בעיה אבל מי שעוזר ללקוח שלו לשקר לשופט, אז זה בן אדם שוואלה לא מגיע לו להיות עורך דין. זה עברייך קטן סטייל [שם הלקוח של המבקש, שהושמט – ט' ח'] הוא אפס עלוב. הוא אידיוט. [...]

3. מכאן הבקשה דנן. ביום 11.5.2020 המבקש פנה בתלונה למשטרה בגין הטרדה ולשון הרע.

4. המשיב הגיש תשובה בכתב. הוא הציג את עצמו כאיש עשייה חברתית המקדיש לילות כימים לצורך מיגור התופעה הפסולה של הונאת פירמידה. הוא פירט את פעילותו ההתנדבותית בהקשר זה ובהקשרים אחרים. הוא מפעיל עמוד פייסבוק הקרוי "עוצרים את הנוכלות של הפירמידות" שלו כ-8,000 עוקבים. לעומתו, כך נטען, המבקש הוא עורך דין שמייצג בשלוש תביעות השתקה שהוגשו נגד המשיב, ובתביעות השתקה רבות נוספות. המשיב טוען כי בשנת 2017 עיתון "העין השביעית" פרסם כתבה על אחד מלקוחותיו של המבקש. בחודש מאי 2019 שיגרה גב' מדלנה ניקולוב (שותפה בחברותיו של אותו לקוח) מכתב שכותרתו: "מכתב התראה בטרם נקיטת הליכים משפטיים", וחתמה עליו: "מדלנה ניקולוב, מחלקה משפטית מייסמארטי". המכתב נשא את הלוגו של משרד המבקש. אין חולק שגב' ניקולוב אינה עורכת דין; מדובר בנייר הלוגו של המבקש; מדובר בעברות לפי סעיפים 96 ו-97 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961. במקום שהמבקש יפעל נגד גב' ניקולוב ויפטר את הלקוח, הוא שיגר את אותו המכתב בדיוק, כאשר הפעם הוא חתום עליו בעצמו. ואם לא די בכך: האשים את המשיב שהוא עצמו זייף את המכתב הראשון. המשיב לא הכחיש שביצע את הפרסומים מושא הבקשה, אך טען להגנת אמת הפרסום. המשיב טען שהמבקש סייע לגב' ניקולוב להתחזות לעורכת דין, ובהינתן שנהג כך גם יתר הפרסומים נכונים. המשיב טען כי אין מקום למחוק את הפרסומים אלא אם כן יוכח שסיכויי התובענה להתקבל גבוהים במיוחד, ואין כך בענייננו. לחלופין הציע המבקש להסיר את הפרסומים האמורים בכתב התביעה כבר בשלב מקדמי זה, וככל שהתובענה תידחה אזי המבקש יפצה אותו בסך של 100,000 ש"ח בגין פגיעה במוניטין שלו.

5. בתגובה לתשובה נטען כי מכתבה של גב' ניקולוב נכתב על גבי מכתבי התראה קודמים שנשלחו ללקוח בקובץ Word (וצורפו לתצהיר). כמו כן צורף תצהיר של גב' ניקולוב שבו נטען

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 39745-05-20 בר נ' אפריאט

שלצורך כתיבת המכתב היא הסתייעה במכתבים קודמים ששלח המבקש בשם החברה. במכתב הנדון היא לא חתמה או הזדהתה כעורכת דין, לא חתמה בשמו של המבקש, ולא שמה לב בזמן אמת שהמכתב נושא את הלוגו של משרד המבקש. לאחר שהמבקש פנה אליה בעניין, היא התנצלה שכך אירע, הסבירה למבקש שלא הייתה כוונה לשלוח מכתב עם לוגו משרדו, ושמדובר בטעות. המבקש הפציר בה שהדברים לא יישנו ונוזף בה על כך. לדבריה, "מדובר בטעות אומללה אשר עו"ד בר לא ידע עליה בזמן אמת, אלא לאחר פנייתו של [המשיב] בתחילת 2020". בניגוד לנטען בתשובה, המכתב שהמבקש שלח לאחר ההתכתבות עם המשיב אינו זהה למכתב ששלחה גב' ניקולוב. נטען כי העובדה שהמשיב לא הגיש תלונה ללשכת עורכי הדין חרף איומיו מעידה על חוסר תום לבו.

6. ביום 10.6.2020 התקיים דיון בבקשה. לאחר דין ודברים ניתן תוקף של פסק דין להצעת בית המשפט כדלקמן:

מבלי להודות בכל טענה, הפוסטים מושא הבקשה ימחקו וכן כל הפוסטים הנוספים שפורסמו מאז שמכילים מלל דומה, דהיינו לשון הרע כלפי המבקש. המשיב ימנע מלפרסם לשון הרע נגד המבקש, בין בעצמו בין באמצעות מי מטעמו, כשהכוונה לביטויים פוגעניים. המשיב יהיה רשאי לפרסם התכתבות ישירה עם המבקש, ולסקר את ההליך המשמעותי, בלא פרשנות שלו בדבר ההליכים באופן שיפגע בפרטיות או בשמו הטוב של המבקש. כפוף לכך, טענות הצדדים שמורות להם. ההסרה תבוצע עד 14.6.2020 שעה 17:00. ככל שאחרי מועד ההסרה יגלה המבקש שקיימים פוסטים נוספים שלא הוסרו, ישלח לב"כ המשיב הודעה על כך, ומחובתו של המשיב להסיר את הפוסטים תוך 24 שעות ממועד מסירת ההודעה. אין צו להוצאות.

7. ביום 16.6.2020 הגיש המבקש בקשה להשתתף סנקציות לפי פקודת בזיון בית המשפט. בבקשה נטען, בעיקרו של דבר, שהמשיב הסיר את הסרטון באיחור; שסירב להסיר שני פוסטים שזו לשונם: "עורך הדין גיא בר, שעזר למדלנה ניקולוב להתחזות לעורכת דין ולאיים על העין השביעית, הגיש נגדי בקשה לצו למניעת הטרדה מאיימת"; ו"אם התובע לא רוצה שאני אפרסם את השקרים שלו, שפשוט לא ישקר. את תעודת עורך הדין חייבים לקחת לאיש הזה. בגלל אנשים כמוהו ישראל היא גן עדן לנוכלים"; ושבים 15.6.2020 הוא פרסם פוסט ארוך שבו ציטט תלונה שהגיש ללשכת עורכי הדין הכולל בין היתר את המשפט: "עורך הדין [גיא] בר 'סייע למדלנה ניקולוב להתחזות לעורכת דין' כאשר איננה, והרשה לה לצורך כך להשתמש בלוגו המשרד הקודם שלו, שפורק, ובכך היא שלחה מכתב למערכת עיתון 'העין השביעית' על מנת שזו לא תסקר מקרים בהונאת פירמידה שבה היא לוקחת חלק". המבקש טען שפרסומים אלה מפריס את פסק הדין, וכי אם היה יודע שכך המשיב יתנהל, לא היה מסכים להצעת בית המשפט.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 39745-05-20 בר נ' אפריאט

8. בתשובתו עמד המשיב על זכותו לפרסם את הפרסומים האמורים ושכמותם חרף פסק הדין. הוא טען לגבי שלושה פרסומים שהם אינם מגבשים הפרה של פסק הדין בהיותם חוסים תחת הגנת "אמת הפרסום". הוא הביע הסכמה ואף עתר לכך שפסק הדין יבוטל אם תוצאתו שחל עליו איסור לפרסם את הפרסומים האמורים, אשר לשיטתו הם אמת.

9. ביום 1.7.2020 התקיים דיון בבקשת הביזיון. לאחר דין ודברים, בית המשפט החליט לבטל את פסק הדין שניתן בהסכמה. המבקש הסכים לכך בדיון. המשיב הסכים לכך במסגרת התשובה שהגיש, ובית המשפט לא אפשר לו לחזור בו מהסכמתו. הטעם לכך היה שבמסגרת ההסכמה שקיבלה תוקף של פסק דין לא נבחנו טענות הצדדים לגופן ולא נקבעו קביעות לכאוריות. בנסיבות אלו סבר בית המשפט שעלול להתעורר קושי לקבוע שסיקור התלונה ללשכה כפי שנעשה מגבש הפרה של פסק הדין בשים לב לרף הראייתי הדרוש, אך אם יתאפשר למשיב להמשיך בפרסומים בדרך שבה ביקש, תכלית פסק הדין – להפסיק את ההתבטאויות הפוגעניות – לא תושג. ניתן סעד ארעי האוסר על המשיב לפרסם פרסומים פוגעניים עד החלטה אחרת, ונקבע דיון בבקשה לסעד זמני (ששבה על כנה לאחר ביטול פסק הדין) לגופו של עניין.

10. ביום 7.7.2020 התקיים דיון בבקשה לסעד זמני לגופה. המבקש וגב' ניקולוב נחקרו על תצהיריהם. המשיב לא נחקר. לאחר מכן הצדדים סיכמו טענותיהם בכתב. זו עת ההכרעה.

דין והכרעה

11. כידוע, בקשה לסעד זמני מצריכה לשקול שלושה שיקולים עיקריים: שני השיקולים הראשונים הם קיומן של ראיות מהימנות לכאורה להוכחת עילת התביעה ומאזן הנוחות בין הצדדים. שיקולים אלה מקיימים ביניהם יחס של "מקבילית כוחות", קרי: ככל שבית המשפט יתרשם שסיכויי ההליך גבוהים יותר כך יטה להפחית מחשיבות קיומו של מאזן הנוחות לטובת המבקש ולהפך. בחינת סיכויי ההליך נעשית באופן לכאורי בלבד, מבלי לקבוע מסמרות. בדונו בתובענה העיקרית ראוי בית המשפט להגיע למסקנות עובדתיות ומשפטיות שונות מאלה שהובאו בהחלטה לסעד זמני. שיקול שלישי הוא שיקול של יושר: אם הבקשה הוגשה בתום לב ואם מתן הסעד צודק וראוי בנסיבות העניין. מכך גם נגזרת החובה להביא לפני בית המשפט את כלל המידע הרלבנטי לבקשה, וכן שלא להגיש את הבקשה בשיהוי, שיש בו כדי להעיד על אי-נחיצותו של הסעד (תקנה 362 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984; רע"א 8716/15 מימון נ' רייטר, פסקה 23 (28.12.2015)).

12. השיקול הראשון שיש לבחון הוא אפוא קיומן של ראיות מהימנות לכאורה להוכחת התביעה והסעד המבוקש בה: סעד של הסרת פרסומים שלפי הנטען מגבשים לשון הרע, ומניעת פרסומים עתידיים מאותו סוג ובאותו נושא.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 39745-05-20 בר נ' אפריאט

13. הלכה היא כי ניתוח ביטוי במסגרת עוולת לשון הרע נעשה בארבעה שלבים. בשלב הראשון יש לשלוף מתוך הביטוי את המשמעות העולה ממנו לפי אמת המידה המקובלת על האדם הסביר. בשלב השני יש לברר אם מדובר בביטוי אשר החוק מטיל חבות בגינו, בהתאם לסעיפים 1 ו-2 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965. בשלב השלישי יש לבחון אם עומדת למפרסם אחת ההגנות המנויות בסעיפים 13-15 לחוק. השלב הרביעי הוא הסעד הנתבע – ככלל מניעה ופיצוי (ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ, פ"ד נח(3) 558, 568 (2004)). סעיף 1 לחוק לשון הרע קובע – בחלקו הרלוונטי לענייננו – כי "לשון הרע" היא דבר שפרסומו עלול "להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרם לשנאה, לבוז או ללעג מצד" (סעיף 1(1) לחוק) או "לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו" (סעיף 2(1) לחוק) או "לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו" (סעיף 1(3) לחוק).

14. המשיב מאשר ששמות התואר שבהם הוא כינה את המבקש (נוכל, שקרן, עברין קטן, אפס עלוב, אידיוט, ועוד) כרוכים בשאלה אם המבקש סייע לגבי מדלנה ניקולוב להתחזות לעורכת דין. דומה שאין מי שיחלוק על כך שאמירות שלפיהן המבקש פעל כאמור יש בהן כדי לבזותו, ולמצער לפגוע במשרתו ובמקצועו. זו הרי כוונתו המוצהרת של המשיב. על כן, פרסומי המשיב באים בגדר לשון הרע כהגדרתו בחוק. ממילא יתר שמות התואר האמורים כמו גם אמירות שלפיהן המבקש מוציא שם רע לעורכי דין, שיש לשלול את רישיונו וכיוצא באלה הן לשון הרע. הפרסומים עצמם אינם מוכחשים, ואין למעשה מחלוקת שהם בגדר לשון הרע. השאלה שיש לבחון היא אם קמה הגנה.

15. המשיב טוען להגנת אמת הפרסום המעוגנת בסעיף 14 לחוק. הגנה זו דורשת עמידה בשני תנאים מצטברים: האחד, הפרסום היה אמת; השני, טמון בו עניין ציבורי. בדנ"א 2121/12 פלוני נ' דיין אורבך (18.9.2014) נקבע כי המונח "אמת" מכון ל"אמת המשפטית" – אמת שהיא "פרי עיבודו של בית המשפט, בכלים משפטיים, את המציאות העובדתית כפי שהיא מוצגת בפניו" (שם, בפסקה 25 לחוות דעתו של הנשיא א' גרוניס). אמת זו יכולה להיות שונה מן האמת העובדתית, האובייקטיבית. "כדי להכריע בשאלה האם מה שפורסם היה אמת, יש להשוות בין תוכן הפרסום לבין האמת כפי שנקבעה על ידי בית המשפט באותו עניין" (שם, בפסקה 27). הפרסום נדרש לשקף אמת "שלמה" – כזו שאינה נעדרת פרטים המשנים את הרושם הכללי המתקבל מן הפרסום, ושלא ייכללו בו פרטים משמעותיים שאינם נכונים. אולם לא כל פער בין העובדות העולות מן הפרסום לבין האמת המשפטית יוביל לשלילת התנאי של אמיתות הפרסום. ההגנה לא תישלל רק בשל העובדה שלא הוכחה אמתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש (שם, בפסקה 28). לבסוף, המדובר באמת כפי שהייתה בזמן הפרסום ולא ב"אמת לשעתה" (שם, בפסקה 29). כאשר פרסום מייחס לנפגע האשמות חמורות במיוחד – כגון ביצוע פשע חמור – יידרש הנתבע להביא ראיות משכנעות יותר מכפי הנדרש במשפטים אזרחיים "רגילים" (ע"א 670/79 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מזרחי, פ"ד מא(2) 169, 186-187 (1987); ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, פסקה 23 (4.8.2008); אולם ככלל הנטל להוכיח את אמיתות הפרסום הוא כנדרש במשפט האזרחי – הטיית מאזן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 39745-05-20 בר נ' אפריאט

ההסתברויות. אשר לתנאי השני – קיומו של עניין ציבורי – המדובר ב"עניין שידיעתו ברבים רלוונטית להגשמת מטרה ציבורית או שיש לציבור תועלת בידיעה לגביו, אם לצורך גיבוש דעתו בעניינים ציבוריים ואם לשם שיפור אורחות חיינו" (ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2) 607, 621 (2002)). תנאי זה משקף את התפיסה כי חשיבותו של חופש הביטוי גוברת כאשר הפרסום שמדובר בו עניינו הבעת דעה בעניינים ציבוריים ובנוגע לאישים הנושאים תפקידים ציבוריים. הצורך להגן על ביטויים הנוגעים לענייני הציבור נובע מחשיבותם של ביטויים אלה לשם שמירה על שיח חופשי, המאפשר גיבוש עמדות פוליטיות, מדיניות וציבוריות בחברה (ע"א 751/10 דיין אורבך נ' פלוני, פסקות 100-103 לחוות הדעת של המשנה לנשיא א' ריבלין (8.2.2012)). "עניין ציבורי" הוא מושג רחב המתייחס גם לחשיבות שבדיון הציבורי בנושא חברתי או פוליטי. "ככל שהפרטים נוגעים ומשפיעים יותר על אנשים אחרים, כך קטנה הזכות למנוע את הפרסום" (אורי שנהר דיני לשון הרע 227-228 (1997)).

16. לעניין סיכויי התובענה יש לבחון אפוא, באופן ראשוני ולכאורי, אם הפרסום היה אמת, ואם יש בו עניין ציבורי.

17. לאחר שעיינתי בחומר הראיות הגולמי, הרי שבאופן לכאורי דומה שבפני המשיב ניצבת משוכה גבוהה למדי כדי להוכיח שהפרסומים דן הם אמת, קרי: שהמבקש סייע לגב' ניקולוב להתחזות לעורכת דין (יתר הפרסומים הפוגעניים הם פועל יוצא של טענה זו, ומכל מקום לא בוססה כל סיבה אחרת לכינוי המבקש בהם). בעניין זה די להצביע על העובדות הבאות, בלא למצות את הניתוח הראייתי (שמקומו בהליך העיקרי):

א. ראשית, למשיב עצמו אין ידיעה אישית על כוונתו של המבקש ועל מעורבותו בפעילותה של גב' ניקולוב. הפרסום שהוא ביצע נסמך בעיקר על היסק שבהיגיון ולפיו שליחת מכתב על גבי דף הלוגו של משרדו של המבקש ביום 30.5.2019, ומשלוח מכתב דומה ביום 1.1.2020 – מעידים בהכרח על כך שגב' ניקולוב שלחה את המכתב בסיוע המבקש ועל דעתו. ואולם, גרסת המבקש וגרסתה של גב' ניקולוב שונה בתכלית. לשיטתם גב' ניקולוב פעלה על דעת עצמה. היא עשתה כן בטעות, והסתייעה בנוסח של מכתב שהמבקש שלח אליה קודם לכן בקובץ וורד. לתמיכה בגרסה זו הציג המבקש שני מכתבים בנוסח דומה (מיום 9.8.2018 ומיום 5.9.2018, נספח ב' לתגובה לתשובה). גרסה זו של המבקש ושל גב' ניקולוב היא אפשרית. לענייננו די לומר שלא עלה בידי המשיב, בשלב הנוכחי, לקעקע אותה או לגרוע מתוקפה באמצעות חקירתם בחקירה נגדית, וזאת לאחר שנתתי דעתי לטענותיו בסעיפים 19, 32 ו-33 לסיכומי. המשיב מייחס משקל רב לכך שהמבקש לא ענה מיד לשאלתו בדבר המכתב, אלא רק יומיים לאחר מכן. ברם המשיב לא חקר את המבקש על כך, ואין לדעת מה המבקש היה עונה.

ב. שנית, המכתב של גב' ניקולוב נשלח ביום 30.5.2019, ואילו המכתב ששלח המבקש נשלח ביום 1.1.2020 – פרק זמן לא קצר בין אחד לשני. בניגוד לטענת המשיב, המכתבים אינם זהים. בעוד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 39745-05-20 בר נ' אפריאט

שהמכתב של גב' ניקולוב מונה 8 סעיפים, המכתב ששלח המבקש מונה 14 סעיפים. אין צורך להשוות בין הסעיפים אחד לאחד כדי לקבוע שיש שוני ביניהם. אכן, חלק מהסעיפים דומים, אך נראה שמדובר בסעיפים סטנדרטיים שמופיעים גם במכתבים אחרים שהמבקש חתום עליהם באופן שתומך לכאורה בהסבר שהמבקש נתן.

ג. שלישית, המשיב טוען שהמבקש סייע לגב' ניקולוב להתחזות לעורכת דין. אלא שאין חולק שגב' ניקולוב לא חתמה כעורכת דין, אלא כתבה "מחלקה משפטית". אפשר לטעון שמשלוח מכתב התראה בידי מי שאינו עורך דין הוא פעולה שמשגיגה את גבול המקצוע (לפי סעיף 96 לחוק לשכת עורכי הדין). ברם ההבדל בין פעולה שמשגיגה את גבול המקצוע לבין התחזות לעורך דין, לפי סעיף 97 לחוק לשכת עורכי הדין (קרי: ציון התואר "עורך דין" לצד שמו של אדם שלא הוסמך כעורך דין) – הוא הבדל ניכר ומהותי. המשיב מייחס למבקש את החמורה מבין שתי ההתנהגויות, אף שלא הוצגה ראיה לכאורה להתחזות.

ד. רביעית, הפרסומים מושא הבקשה, ולמצער אלו שבוצעו לאחר הגשתה, לרבות הפרסום מיום 15.6.2020, שמתיימר להיות "סיקור" של התלונה, אינו מציג את התמונה העובדתית המלאה. הוא אינו מתייחס ולו במילה לגרסת המבקש וגב' ניקולוב. בעת שבוצע פרסום זה המשיב כבר ידע שגב' ניקולוב והמבקש כופרים בטענות, ואף סיפקו הסבר הנתמך בתצהירים אשר אין לומר בשלב זה כי הוא בלתי סביר. הפרסום אינו ניטרלי אפוא אלא יוצר רושם מוטעה שלפיו גרסת המשיב היא הנכונה ואין בלתה. כלומר, גם אם טענת המשיב שלפיה הוא נתן למבקש הזדמנות להשיב לטענות בזמן אמת תתקבל (סעיף 19 לסיכומיו), הרי שהתנהלותו לאחר שעיון בבקשה לצו מניעה זמני ובתגובה לתשובה – מעוררת קושי ולכאורה מטילה ספק בדבר תום לבו ונכונותו לדייק בפרטים.

18. כפי שנקבע בפסיקה, ככל שהמעשה מושא הפרסום חמור יותר, כך על המפרסם להעמיק את בדיקתו ולהציג ראיות מהימנות יותר לתמיכה בו. לאחר בירור לכאורי כאמור, מבלי לקבוע מסמרות ועל פני הדברים בלבד, הסיכוי שיעלה בידי המשיב להוכיח את הגנת אמת הפרסום נחזה להיות לא גבוה. גרסת המבקש לא התערערה בשלב זה, ואין לומר שהיא חסרת היגיון ובסיס. לא הוצגה ראיה פוזיטיבית על כך שהמבקש סייע לגב' ניקולוב, בכוונה תחילה וביודעין, להתחזות לעורכת דין או שהיה מעורב בפעולותיה. המסקנה היא אפוא שעלה בידי המבקש לבסס תשתית ראייתית מהימנה לכאורה לתמיכה בסעד המבוקש.

19. נותר לבחון את מאזן הנוחות. עסקינן בצו זמני המורה להסיר פרסומים קיימים ולהימנע מהם. צו מסוג זה פוגע בחופש הביטוי ומעניק לתובע, כבר בשלב הביניים, אחד מהסעדים הסופיים שביקש, לפני שהיה לנתבע יומו בבית המשפט. על כן ככלל צו מסוג זה יינתן במשורה תוך מתן משקל הולם לזכות היסוד בדבר חופש הביטוי. עם זאת, אין מדובר בכלל בל יעבור. עמד על כך בית המשפט המחוזי באחת הפרשות:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 39745-05-20 בר נ' אפריאט

"מקום שעל פני הדברים נראה שהשימוש בחופש הביטוי נעשה ללא בדיקה ראויה של אמיתות הדברים ותוצאת הפרסום פגיעה קשה בכבודו או בקניינו של הנתבע [צ"ל: התובע, ט' ח'], יש להעדיף את ההגנה על כבודו או זכות הקניין של [התובע] גם במחיר של הגבלה זמנית של חופש הביטוי עד לבירור העובדות לאשורן. כך הדבר במיוחד כאשר לא ברור אם תביעת סעד של פיצוי כספי תבוא על תקונה נזקו של הנתבע. לדעתי דברים אלו אינם עומדים בסתירה להלכת [ע"א 214/89 אבנרי נ' שפירא, פ"ד מג(3) 840 (1989)] ... בעניינו כפי שצוין לעיל הפרסום נעשה ללא בדיקה ראויה ואין ספק שהפרסום בו מדובר כרוך באפשרות פגיעה קשה ביותר בעסקיה של המבקשת, וקביעת היקף נזקה של המבקשת נראית על פני הדברים מאוד מסובכת, ואפילו תוכיח המבקשת את היקף נזקה לא מובטח שתוכל לגבותם. בנסיבות אלה, נראה לי שהכף נוטה לטובת מתן הצו הזמני המבוקש" (ה"פ (מחוזי ת"א) 1028/02 קליניקה אריאל בע"מ נ' מחקרים עולמיים לישראל בע"מ (3.10.2002)).

20. דברים אלה יפים, בשינויים המחויבים, לעניינו. אין חולק שהמשיב גמר אומר לפרסם את הפרסומים דגן במטרה לפגוע בפעילות המבקש כעורך דין. המשיב עשה כן בתפוצה רחבה ובפרסומים חוזרים ונשנים, כשהוא מייחס למבקש מעשה חמור העולה לשיטתו כדי עברה משמעתית (ובהתכתבות ביניהם טען שמדובר במעשה "לא פחות מפלילי"). מאליו ברור ששמות התואר הנוספים שבהם כינה את המבקש הם קשים, מבזים ופוגעים בשם הטוב. המשיב המשיך בפרסומים גם לאחר שניתן פסק הדין. על פני הדברים, ובשלב לכאורי זה, דומה שהמשיב נהג בחוסר תום לב, למצער לאחר שנחשף לגרסתו של המבקש ולראיות התומכות בה. המדובר בנזק אשר מטבע הדברים קשה לכימות, אך הוא נזק משמעותי לשם הטוב ולמוניטין. המבקש טען שהמשיב לא שילם הוצאות משפט שנפסקו לחובתו באחד התיקים באופן שמעיד לכאורה על קשיי פירעון, ואף הציג ראיות לכאורה לכך שהמשיב הצהיר שלא יקיים החלטות שיפוטיות. טענה זו לא נסתרה. ספק אפוא אם סעד כספי ייטיב את הנזק. משנמצא שיש סיכוי לא מבוטל שיימצא בסופו של דבר שהפרסום אינו נכון, ממילא פוחת האינטרס הציבורי הטמון בו (לסקירה מקיפה ומאירת עיניים של הדין בהקשר דומה ראו ת"א (שלום ת"א) 8895-07-12 אטום מדיה און ליין בע"מ נ' מידן (23.11.2012)).

21. נמצא אפוא שאינטרס ההגנה על חופש הביטוי בנסיבות דגן זוכה למשקל מופחת, ואילו הנזק שייגרם למבקש עלול להיות גדול ומכל מקום קשה לכימות ולהטבה. לכך יש להוסיף שהונחה תשתית לכך שיתקשה להשיב את המצב לקדמותו באמצעות פיצוי כספי, ויש מקום להקנות משקל גם להגנה על השם הטוב מראש ולא בדיעבד.

22. שיקולים אלה מטילים את הכף להיעתר למבוקש וליתן סעד זמני.

23. לא מצאתי ממש בטענות שהעלה המשיב בסיכומיו. כך, אין לייחס כל משקל לטענות שהועלו ביחס לאופי הנפשות הפועלות ופעילותן שאינה קשורה להתדיינות זו. טענות אלו לא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 39745-05-20 בר נ' אפריאט

התבררו לפניי, ואין להן כל נפקות. ייתכן שפעילותו של המשיב בהקשרים אחרים היא פעילות תורמת ומבורכת. אין עם כך דבר וחצי דבר עם חובתו להימנע מפרסום לשון הרע על סמך תשתית עובדתית לא מבוססת, וכשהראיות – לאחר בחינה לכאורית – אינן לצדו. טענת המשיב שהמבקש שיקר לבית המשפט בעניינים שונים אינה רלוונטית להתדיינות דין, שעוסקת בשאלה אם הפרסומים שביצע המשיב נכונים על רקע טענתו שהמבקש סייע לגב' ניקולוב להתחזות לעורכת דין. מעבר לכך, ובמישור הכללי: המדובר בטענות שנטענו בהליך משפטי. יש הבדל מהותי בין אי-דיוק ובין שקר מפגיע. תפיסה שלפיה כל אדם שטוען טענה משפטית או עובדתית שאינה מדויקת כל צרכה הוא "שקרן" אינה משקפת את אופי ההתדיינות האדוורסרית בבתי המשפט, ואין מקום לשעות לה. אין גם ממש בטענת המשיב שלא התבקש צו מניעה ולכן בית המשפט לא רשאי לתתו (סעיף 15 לסיכומים). בבקשה התבקש במפורש צו מניעה זמני. טענות המבקש בעניין צו ההרחקה נזנחו בשלב מוקדם של ההליך, ואין צורך להידרש להן.

24. לא ראיתי צורך להידרש לטענות נוספות שהעלו הצדדים, ושאינן משנות מהתוצאה.

סוף דבר

25. מכל המקובץ לעיל, הבקשה לסעדים זמניים מתקבלת בחלקה. ניתנים בזאת צו זמני המורה למשיב כדלקמן:

א. להסיר לאלתר את כל הפרסומים שבהם נאמר או נרמז, במישרין או בעקיפין, שהמבקש סייע לגב' מדלנה ניקולוב להתחזות לעורכת דין.

ב. להסיר לאלתר את כל הפרסומים שזכרו בבקשה לצו מניעה זמני ובבקשה לביזיון בית המשפט הכוללים את שמות הגנאי שבהם כינה את המבקש, לרבות נוכל, שקרן, עבריין קטן, אפס עלוב, אידיוט וכל כיוצא באלה (ככל שלא הוסרו קודם לכן), וכל פרסומים שפורסמו מאז הכוללים ביטויים דומים.

ג. נאסר על המשיב לפרסם פרסומים חדשים כאמור, וכן לסקר את ההליכים המשפטיים שבינו ובין המבקש במילותיו שלו, לרבות את התלונה שהגיש ללשכת עורכי הדין, באופן שכולל פרשנות או ציטוטים המגבשים לשון הרע על המבקש כאמור בסעיפים (א) ו-(ב) לעיל, ובכלל זה אמירה או רמיזה שהמבקש סייע לגב' ניקולוב להתחזות לעורכת דין.

26. בשים לב להשתלשלות הדיונית שפורטה לעיל, ובכלל זה שלושה דיונים (לרבות בקשת ביזיון), יישא המשיב בהוצאות המבקש (אשר זכאי לשכר טרחה בלא תלות בהיותו עורך דין שייצג את עצמו), בסך של 25,000 ש"ח.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 39745-05-20 בר נ' אפריאט

27. לנוכח סכום ההוצאות שנפסק, ובשים לב לתשתית הראייתית שהונחה, לא מצאתי מקום לחייב את המבקש בהפקדת ערובה נוספת כתנאי לצו זולת ההתחייבות העצמית שמופקדת בתיק.

אפשר לבקש רשות ערעור על ההחלטה תוך 30 יום ממועד המצאתה.

המזכירות תמציא את ההחלטה לצדדים.

בזאת תם הדיון בסעד הזמני. המזכירות תנתב את התיק להמשך טיפול לפי סדרי העבודה.

ניתנה היום, כ"ח בתמוז התש"פ, 20 ביולי 2020, בהעדר הצדדים.

טל חבקיך, שופט

